

Секция 4

БЕЛАРУСЬ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ: ПОЛИТИЧЕСКИЕ, ЭКОНОМИЧЕСКИЕ, КУЛЬТУРНЫЕ, ИДЕОЛОГИЧЕСКИЕ СВЯЗИ

<http://edoc.bseu.by>

К. У. Аўласёнак, А. А. Загароўскі

Навуковы кіраўнік – І. В. Грабянчук, БФ БДЭУ (Бабруйск)

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКОЙ БІБЛІЯТЭКІ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ Ў ЛОНДАНЕ – АСЯРОДАК ЗАХАВАННЯ КУЛЬТУРНА-ГІСТАРЫЧНАЙ СПАДЧЫНЫ БЕЛАРУСАЎ У ЗАМЕЖЖЫ

Прадстаўнікі беларускай эміграцыі пасля Другой сусветнай вайны мелі адной з мэтаў сваёй дзейнасці захаванне айчынай культуры і яе рэпрэзентацыю для іншых народаў. Асабліва важную ролю ў гэтай працы адыгрывае Музей Беларускай бібліятэкі імя Францыска Скарыны, які знаходзіцца ў паўночнай частцы Лондана. Гэта ўстанова стала адзіным месцам у замежжы, дзе ад 1950-х гг. пачалі назапашвацца прадметы беларускай гісторыі і культуры, створаныя як у метраполіі, так і ў дыяспары.

Першапачаткова экспанаты ў музей трапілі хутчэй спантанна, больш-менш мэтанакіраванае пашырэнне калекцыі пачалося ад 1971 г., калі Бібліятэка займела ўласны асобны будынак. Тады пад патрэбы музея быў адведзены асобны пакой, дзе і была арганізавана экспазіцыя.

У музейных зборах ёсць прыклады беларускага народнага ткацтва, вышыванкі, у тым ліку і вышываныя кашулі. Падобных рэчаў у музеі набіралася значная колькасць, разам з разнастайнымі прадметамі беларускага сялянскага побыту. Гонарам калекцыі з'яўляюцца слухі і гарадзенскія паясы. Усе гэтыя экспанаты былі набыты спецыяльна для музея.

Захоўваецца ў Лондане і невялікая калекцыя стражытных манет, у тым ліку з часоў Вялікага Княства Літоўскага. Асобную каштоўнасць мае калекцыя паштовых марак Беларускай Народнай Рэспублікі 1918–1922 гг., а таксама маркі, якія выдаваліся ў эміграцыі і ў СССР і мелі беларускія матывы. Захаваліся ўнікальныя маркі, што друкавала ў 1971 г. Згуртаванне беларусаў у Вялікабрытаніі ў час паштовага страйку. Ёсць таксама шмат разнастайных беларускіх дакументаў прыватных асоб з розных часоў, ганаровыя адзнакі, медалі і інш.

У музеі Бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лондане захоўваецца больш за сотню рэдкіх геаграфічных картаў, каля паловы з іх адносяцца да XIV–XVIII стст. Асабліваю катэгорыю складаюць экспанаты «савецкай лагернай» тэматыкі. Важнае месца ў калекцыі займаюць аўтографы беларускіх паэтаў і пісьменнікаў, у тым ліку рукапісы твораў Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Акрамя ўласна функцый захавання прадметаў беларускай культуры і гісторыі музей разам з Бібліятэкай імя Ф. Скарыны ў Лондане выконваў і папулярызатарскую функцыю. Яшчэ да пераезду ва ўласны будынак, была

распачата традыцыя ладзіць выставы з выкарыстаннем музейнай калекцыі. Такія мерапрыемствы ператвараліся ў важныя культурныя падзеі беларускага жыцця ў Брытаніі.

Так, у 1967 г. у Лондане (а пазней у Манчэстэры) была наладжана выстава да 450-годдзя беларускага друку і памяці Ф. Скарыны. 10 сакавіка 1968 г., напярэдадні святкавання 50-годдзя БНР, у памяшканні школы Св. Кірылы ў Лондане была адчынена іншая выстава, прысвечаная стварэнню і дзейнасці Рады БНР у 1918–1921 гг. Сярод яе разнастайных экспанатаў было французскае выданне «Асновы беларускай дзяржаўнасці» Мітрафана Доўнар-Запольскага, што распаўсюджвалася сярод удзельнікаў Версальскай мірнай канферэнцыі ў 1919 г. Былі прадстаўлены арыгіналы і фотакопіі часопісаў «Пагоня», «На Чужыне», «Сялянская Доля». Яшчэ адна выстава – «Беларуская спадчына ў Лондане» – прайшла ўвосень 1972 г. у *Church Farm House Museum* у паўночным раёне Лондана – Гендан. Выстава працавала месяц, пра яе паведамляла Лонданскае радыё і пісала мясцовая прэса.

Фактычна музей збіраўся ўсенародна, і яго папаўненне не мела нейкай выразна акрэсленай канцэпцыі, што прадвызначыла пэўную эклектычнасць яго экспазіцыі. Разам з тым гэты музей вызначаецца ўнікальным зместам і яўляецца адзінай падобнай дзеючай установай на Захадзе, дзе настолькі шырока прадстаўлена як метрапольная, так і эміграцыйная беларуская культура. Да таго ж, створаную эмігрантамі на ўласныя сродкі ўстанову саму па сабе можна лічыць помнікам беларускай культуры на Захадзе.

В. А. Бартош

Научный руководитель – О. Н. Логвиненко, БФ БГЭУ (Бобруйск)

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОЧЕГО ДНЯ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ РАБОТЫ В ФИРМЕ

«Я считаю, что о качествах менеджера надо судить по тому, как хорошо он может организовать большое число людей и насколько эффективно он может добиться наилучших результатов от каждого из них, сливая в одно целое» – эти слова А. Морита остаются актуальными и в настоящее время.

Активизация человеческого фактора внутри организации и учет социально-психологических особенностей персонала – решающее условие повышения эффективности деятельности любой фирмы.

В современных фирмах успешное осуществление эффективной работы компании, принятие оптимального решения, работа с людьми основаны на знании психологии управления. Именно она обеспечивает психологическую подготовку менеджеров, развивает их управленческую культуру, создает предпосылки для понимания проблем организации рабочего дня, помогает выявить временные потери и т. д. Это обосновывает актуальность выбранной темы.

Ограничения в менеджменте – факторы, сдерживающие потенциал и результаты работы коллектива или отдельных работников. Неумение управ-